

Onderwerp Vervolg sociaal perspectiefplan corona: tweede fase
ter informatie
Steller Hans Slender

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	72 46	Bijlage(n)	1	Ons kenmerk	112837-2022
Datum	9-3-2022	Uw brief van		Uw kenmerk	

Geachte heer, mevrouw,

In juni 2021 presenteerden wij als gemeente het sociaal perspectiefplan corona [‘Iedereen doet weer mee in 050’](#). Het plan was gericht op het heropenen van de samenleving in een periode waarin de besmettingscijfers laag waren en waarbij er goede hoop was dat wij als samenleving door vaccineren uit de pandemie zouden komen. In de eerste fase van dit corona perspectiefplan lag de focus op activiteiten die in de zomer en het najaar gerealiseerd konden worden waarbij de thema’s: 1) meedoen en participeren; 2) veerkracht en zorg; en 3) actieve en gezonde leefstijl centraal stonden. De keuzes voor de activiteiten waren gebaseerd op landelijk onderzoek en lokale inventarisaties naar de impact van corona en bijbehorende coronamaatregelen op de samenleving. In deze brief blikken wij terug op de resultaten van deze eerste fase van het perspectiefplan en nemen wij u mee naar het vervolg van het sociaal perspectiefplan.

Terugblik eerste fase

Het doel om met laagdrempelige positieve activiteiten de samenleving te heropenen in de (na)zomer van 2021 is goed gelukt. Enerzijds is er ingezet op activiteiten die direct een dempende werking hebben op problemen die zijn ontstaan of toegenomen tijdens de lockdowns. Anderzijds is er ingezet op het bieden van positieve activiteiten aan doelgroepen die geleden hebben onder de coronamaatregelen. Daarnaast is er ingezet op het stimuleren van het maatschappelijk middenveld om hun vrijwilligers en achterban weer op een positieve manier te betrekken bij hun activiteiten.

Er is een projectorganisatie ingericht rondom het sociaal perspectiefplan met daarin een projectleider, procesondersteuner en beleidsadviseurs vanuit de breedte van het sociaal domein en sociale gebiedsontwikkeling. De uitgevoerde activiteiten zijn geëvalueerd met uitvoerende partners en betrokkenen vanuit sociaal beleid. Ondanks

dat het virus weer oplaaide in het vroege najaar, hebben de meeste activiteiten vanuit het perspectiefplan doorgang kunnen vinden. De kleinschaligheid van veel van deze activiteiten, gericht op deelname binnen wijken en buurten, maakte dat strengere maatregelen niet direct tot grote beperkingen geleid hebben. Doorat er veelal is samengewerkt met bestaande partners is het gelukt om in een kort tijdsbestek deze activiteiten van de grond te krijgen.

Meedoen & participeren	Veerkracht & zorg	Actieve & gezonde leefstijl
't Ken weer , heropening dorps- en buurthuizen	Mental core	Open Gym 050
Extra inzet Link050	Eén tegen eenzaamheid	Bslim zomertour
Stichting present	Dreamcourts	Urban Sport Event
Grong.nl	Extra jeugdboa's	Heropening Sportclubs*
Jimmy's	Buurtbemiddeling	Sport- en cultuur hopper 0-100 jaar*
Zomeractiviteiten	Grijfsfonds Zorg en Veiligheid	3x3 Unites & Yets* basketball programma
		Outdoor activiteiten op de basisschool*

* I.s.m. het Gronings Sportakkoord

Een belangrijke doelgroep in deze eerste fase waren de *kinderen in basisschoolleeftijd*. Omdat het onderwijs destijds dicht was, maar ook het sport- en culturele verenigingsleven, was de negatieve impact op deze leeftijdsgroep groot. Met het integraal zomerplan en de Bslim zomertour was er erg veel te doen voor kinderen die niet op vakantie gingen. Ook voor *jongeren* waren er veel extra activiteiten vanuit Grong.nl, inloopvoorziening Jimmy's, de 3x3 basketbalprogramma's vanuit 3x3 Unites en stichting Yets en het Urban Sport Event in het Stadspark. Deze activiteiten waren niet alleen gericht op het weer meedoen, maar hadden veelal ook elementen in zich waarbij gewerkt werd aan het mentaal welzijn voor onze jeugd. Daarnaast werden kinderen en jongeren betrokken bij de ontwikkeling van twee Dreamcourts, een mooi project waarin cultuur en sport elkaar ontmoeten in de openbare ruimte.

Verder zijn er veel activiteiten ontplooid gericht op *kwetsbare inwoners* die extra hard geraakt werden door de coronamaatregelen. Met mental core zijn inwoners geholpen die mentaal vast lopen tijdens de coronaperiode en wordt voorkomen dat deze in zwaardere zorgtrajecten terecht komen. Ook extra jeugdboa's en jongerencoaches, buurtbemiddeling en het grijfsfonds zorg en veiligheid richten zich op preventief aan de slag gaan in de wijken, om problemen die ontstaan zijn zo veel mogelijk in de kiem aan te pakken. Door laagdrempelige beweegactiviteiten in de wijken met Open Gym worden mensen voor wie sporten minder vanzelfsprekend is uitgenodigd om samen in beweging te komen.

De maand september stond in het teken van het feestelijk *heropenen van vrijwilligersorganisaties*. Na lange tijd stil te hebben gelegen kwam het verenigingsleven weer op gang en vanuit het sociaal perspectiefplan werd gestimuleerd om deze heropening extra aandacht te geven zodat vrijwilligers, leden en andere belangstellenden. Met activiteiten als de feestelijke heropening van dorps- en buurthuizen 't Ken weer en een stimuleringsregeling voor sportclubs om een feestelijke open dag te organiseren (33 deelnemende clubs) werden verenigingen

uitgenodigd om de heropening een impuls te geven. Met een impuls voor Link050 werden verenigingen geholpen om de vrijwilligers weer te betrekken.

Elkaar weer *ontmoeten* was een belangrijk thema in de eerste fase van het sociaal perspectiefplan. Vanuit EenSamen050 is extra inzet gedaan om eenzaamheid bij ouderen tegen te gaan door middel van de inzet van de interventies Grip & Glans, Sociaal Vitaal en UP!-themagesprekken.

Zowel vanuit deelnemers als de betrokken partners is er positief gereageerd op de activiteiten uit deze eerste fase. Nieuwe samenwerkingsverbanden waar veel energie ontstond zullen zeker een vervolg krijgen. Zo zijn de betrokkenen die de zomeractiviteiten gerealiseerd hebben voornemens om ook in andere schoolvakanties een programma te ontwikkelen. De urban sport community wil samen gaan voor een jaarlijks terugkerend Urban Event. Open Gym is een concept waarbij de samenwerking tussen de gemeente en ondernemende sportaanbieders een impuls gekregen heeft en zal breder uitgerold worden naar andere wijken. En ook de sport- en cultuurhopper trok nog nooit zo veel deelnemers als dit najaar.

Korte termijn:
heropening
samenleving

**Middellange
termijn:**
specifieke inzet
waar deze nodig is

Lange termijn:
sociale, leefbare en
gezonde wijken

Strategie tweede fase

Een kleine twee jaar corona heeft ons geleerd dat een crisis als deze werkt als een *vergrootglas* of *contrastvloeistof* op bestaande maatschappelijke opgaven. Kansenongelijkheid, vraagstukken rondom digitalisering en privacy, armoede, eenzaamheid, sociale samenhang in kwetsbare wijken, verschillen in (on)gezonde leefstijl en sport- en cultuurdeelname en natuurlijk ook de polarisatie in de samenleving zijn toegenomen. Nu het toch sterk lijkt dat het virus langer onder ons zal blijven en dat we er mee zullen moeten leren leven, zal er op een andere manier met deze vraagstukken moeten worden omgegaan totdat het virus definitief een endemische staat bereikt. In het perspectiefplan in juni 2021 werd reeds aangegeven dat er gestreefd werd naar korte termijn inzet op heropening van de samenleving, een meer specifieke middellange termijn inzet daar waar de negatieve impact van de coronacrisis het zwaarst gevoeld wordt en een lange termijn inzet die moet bijdragen aan sociale leefbare en gezonde wijken. Deze lijn willen we continueren.

Het feit dat de coronacrisis reeds bestaande complexe maatschappelijke opgaven meer zichtbaar gemaakt heeft, biedt ook momentum om met steviger met deze opgaven aan de slag te gaan. Daarbij is het zaak om door te bouwen op reeds ingezette ontwikkelingen en lange termijn beleidslijnen. Reeds vóór de eerste fase van het sociaal perspectiefplan zijn veel corona-opgaven binnen het sociaal domein al opgevangen vanuit het bestaande beleid. Met het sociaal perspectiefplan hebben we vooral iets extra's kunnen doen naast de dempende activiteiten die vanuit de beleidsteams zelf al ontplooid waren. In deze tweede fase is het zaak vooral in te zetten op een aantal gerichte maatregelen die echt als *katalysator* kunnen dienen voor de maatschappelijke opgaven die door corona versneld zijn.

Er heeft, aanvullend op de evaluaties van de maatregelen uit de eerste fase van het sociaal perspectiefplan, een brede verkenning plaatsgevonden onder partners en intern betrokkenen binnen het sociaal domein. Er is onder meer aan partners zoals het GON, WIJ Groningen, Vrijdag, WerkPro, Humanitas, VNN, Huis voor de Sport en aan ambtenaren vanuit de betrokken beleidsterreinen gevraagd welke knelpunten zij in deze fase van de corona-crisis duidelijk naar voren zien komen. Maar ook welke mogelijkheden zij zien om vanuit het sociaal perspectiefplan projecten in te zetten die als katalysator kunnen dienen.

Ondertussen is naast de economische herstelagenda 'Groningen Vooruit' ook het NPO programma 'De tijd zal het leren' ten uitvoering gebracht. Daarnaast worden vanuit wijkvernieuwing, Regio Deal Groningen-Noord, het Nationaal Programma Groningen (NPG) activiteiten ontplooid. Daarbij wordt er steeds intensiever samengewerkt tussen het Gronings sportakkoord en preventieakkoord om vanuit de filosofie van *positieve gezondheid* een bijdrage te leveren aan gezondheid, welzijn en preventie. Via de lange termijn lijnen educatie, werk en samen leven kan er een positieve spiraal gecreëerd worden voor inwoners binnen de gemeente. De tweede fase van het sociaal perspectiefplan corona is één van de schakels die kan bijdragen aan deze positieve ontwikkeling.

Thema	Kernbevindingen uit onderzoek en lokale gesprekken
Meedoen & participeren	<ul style="list-style-type: none"> Fysieke ontmoetingen werden gemist, maar zodra het weer mag durft niet iedereen direct; Eenzaamheid neemt toe, vooral ook onder jongeren; Polarisatie, vooral over hoe om te gaan met het virus, zorgt voor veel problemen, ook binnen familie en vriendenkring;
Veerkracht & zorg	<ul style="list-style-type: none"> Veel opgekropte agressie, vooral onder jongeren, waarbij probleemgedrag en criminaliteit toeneemt; Steeds meer mensen waarbij de mentale veerkracht is afgenomen en die zich richting psychische zorg bewegen; Het mentaal welbevinden (angst, stress), psychische gezondheid en eenzaamheid staat er slechter voor dan voor de coronacrisis. Jongeren zijn hierbij het hardst geraakt;
Actieve & gezonde leefstijl	<ul style="list-style-type: none"> De sport- en beweegdeelname is door coronamaatregelen sterk afgenomen, de beweegvaardigheid van kinderen ook; Sociaal-economische verschillen in gezonde leefstijl (bewegen, voeding) zijn verder toegenomen; Alcohol- en drugsgebruik is met name onder kwetsbare jongeren toegenomen. Daarbij is het minder zichtbaar geworden tijdens de lockdowns.

Het college is op zoek gegaan naar katalysatoren die, aanvullend op de bestaande beleidsprogramma's, een bijdrage kunnen leveren aan de kernbevindingen die in de eerste fase van het sociaal perspectiefplan naar voren zijn gekomen. Veel betrokkenen noemen dat het versterken van de sociale basis, het sociaal kapitaal in de wijk en leefomgeving, een belangrijk vertrekpunt is. Initiatieven waarbij inwoners, verenigingen of andere organisaties in sterke mate zijn betrokken zouden zo veel mogelijk moeten worden omarmd.

Uitvoering tweede fase

In de uitvoering van de tweede fase van het sociaal perspectiefplan corona is er besloten om, naast een aantal projecten uit de eerste fase dat nog doorloopt, een achttal nieuwe projecten te financieren die aansluiten op de bovengenoemde strategie. Ze dragen bij aan meerdere kernbevindingen vanuit de tussentijdse evaluatie, hebben de

potentie om een preventieve werking te hebben richting de opgaven die er liggen en versterken de lokale netwerken in de wijken om zo ook op lange termijn impact te creëren.

Het betreft activiteiten die beleidsdoorsnijdend een doorbraak trachten te creëren in een complexe opgave. *WIJ Verenigen* probeert de kracht van de sportvereniging te koppelen aan de pedagogische kennis die er binnen onderwijs en welzijn is, om de driehoek sport, welzijn en gezin te versterken. Enerzijds kan sport een vindplaats zijn waar problemen thuis aan het licht komen, anderzijds kan de sportvereniging, mits voldoende geëquipeerd, ook een bijdrage leveren aan het oplossen van vraagstukken door de opvoedende waarde van de sport te ontwikkelen. Beleidsterreinen jeugd, positief opgroeien en sport ontmoeten elkaar in een activiteit als deze waarbij diverse stakeholders binnen een wijk bij betrokken zijn. Naast de inhoud van een interventie als deze is vooral het faciliteren van samenwerking tussen deze stakeholders binnen de wijk van grote meerwaarde om complexe vraagstukken te tackelen.

In deze tweede fase kiezen we verder voor een aantal activiteiten die deze netwerken in de wijk verder helpen ontwikkelen en die de potentie hebben om ook in andere wijken gestart te worden. *WIJ verenigen* doet dit op het gebied van welzijn, positief opgroeien en jeugd, *Slim Leven* doet dit op het gebied van actieve en gezonde leefstijl en *Wijkgerichte aanpak eenzaamheid* doet dit om sociale ontmoeting te faciliteren. Met het *Volwassenfonds Sport & Cultuur* kunnen mensen die leven in een armoede situatie toch lid worden van sportieve en culturele organisaties, zodat zij niet in een sociaal isolement belanden en toegang krijgen tot datgene wat de wijk al te bieden heeft.

Daarnaast kiezen we voor vier projecten die direct proberen een knelpunt weg te nemen dat tijdens de pandemie steviger aan het voetlicht is gekomen. Met *Kind aan Huis* biedt Humanitas een oplossing voor kinderen die door opgelopen spanningen tijdelijk de behoefte hebben om uit de thuissituatie te ontsnappen. Door *vroegsignalering in het onderwijs* worden kinderen die ernstig probleem- of crimineel gedrag vertonen vroegtijdig opgemerkt, zodat zij snel geholpen kunnen worden. Aan *Ateliers MTW* stellen wij eenmalig budget beschikbaar ten behoeve van een gedegen en gezonde overgang naar een duurzame bedrijfsvoering. Zodat ook in de toekomst arbeidsrevalidatie en ontwikkeltrajecten blijven bestaan voor de specifieke doelgroep die zij bedienen.

Tijdens deze tweede fase van het sociaal perspectiefplan zal ook de samenwerking tussen het *Gronings sportakkoord en preventieakkoord* worden doorontwikkeld. Er zijn binnen het sportakkoord eenmalig extra leefstijlmiddelen (€ 451.000) vanuit het rijk beschikbaar gekomen om interventies uit te voeren waarmee mensen gestimuleerd worden om hun gezondheid en leefstijl te verbeteren. Vanuit de partners van beide akkoorden is een tijdelijke kerngroep samengesteld die gaat zorgen dat deze middelen toebedeeld worden aan waardevolle initiatieven en zich ook focust op het verkennen van nieuwe wegen om preventieve interventies toe te passen die bijdragen aan opgaven als mentaal welzijn, overgewicht en middelengebruik. De inzet van deze leefstijlmiddelen zal dan ook in lijn zijn met de strategie van deze tweede fase van het sociaal perspectiefplan corona.

In de eerste fase van het sociaal perspectiefplan corona hebben we een gedeelte van de beschikbare incidentele Rijksmiddelen in kunnen zetten. De kosten voor maatregelen voor de tweede fase van het perspectiefplan, zoals genoemd in deze brief, tellen op tot een bedrag van € 752.000,--. Daarnaast zijn er nog een aantal projecten uit de eerste fase van het perspectiefplan in uitvoering die doorlopen in 2022, welke tot een besteding van € 652.000,-- leiden en ook willen we € 50.000,-- inzetten voor de coördinatie en monitoring van het plan. De resterende middelen uit 2021 van € 1.454.000,-- gaan we hiermee inzetten in deze tweede fase. Hier lopen we mee vooruit op het bestemmingsvoorstel 2021 dat we bij de jaarrekening 2021 zullen aanleveren om deze resterende middelen over te hevelen naar 2022. Deze werkwijze past echter binnen de afspraken die we met uw raad hebben gemaakt in het kader Resultaatbepaling en resultaatbestemming, zoals vastgesteld in april 2020, ten aanzien van incidentele middelen die we in het gemeentefonds ontvangen voor een specifiek doel. In de onderstaande tabel staan de nieuwe activiteiten uit de tweede fase op een rijtje.

Activiteit	Beschrijving	Kosten
WIJ Verenigen	Verbinding sport-welzijn-gezin, tussen Jeugdwerkers en sportclubs; pedagogische ondersteunen van trainers en vrijwilligers.	€ 119.000
Slim Leven	Stimuleren van een gezonde leefstijl (GLI-aanpak) met stedelijke inzet van een leefstijlcoach in de entree van WIJ Groningen.	€ 158.000
Kind aan Huis	Programma van Humanitas, waarbij vrijwilligers een dag(deel) kinderen opvangen, die om welke reden dan ook even behoefte hebben om uit de thuissituatie te zijn.	€ 100.000
Museum Technische Werken (MTW)	Ateliers MTW helpt mensen die door mentale of psychische factoren niet in staat zijn zich op eigen kracht een baan in de maatschappij te verwerven te re-integreren in het arbeidsproces.	€ 50.000
Vroegsignalering	Preventieve vroeg signalering op basisscholen door inzet van een gedragswetenschapper (d.m.v. screeninglijst).	€ 85.000
Wijkgerichte aanpak eenzaamheid	Organiseren activiteiten tegen eenzaamheid (ook preventief), via wijkteams om aan te sluiten bij bestaande activiteiten en/of bewonersinitiatieven.	€ 70.000
Volwassenfonds Sport & Cultuur	Organiseren sportieve en culturele activiteiten voor mensen die leven in een armoede situatie, om sociaal isolement tegen te gaan.	€ 100.000
Vakantie activiteiten	De zomeractiviteiten voor kinderen vanuit kwetsbare gezinnen en/of die niet op vakantie kunnen worden tijdens verschillende schoolvakanties in een doorlopend programma gegoten. Het is een samenwerking tussen onderwijs, welzijn, sport en cultuur.	€ 70.000
Totaal		€ 752.000

Vooruitblik op de derde fase

Met het sociaal perspectiefplan corona hebben we in de eerste en tweede fase een aantal maatregelen en acties in gang gezet die doorkruisend aan de bestaande programmalijnen direct een positieve impact realiseerden ten aanzien van opgaven die tijdens de pandemie (nog) steviger aan het voetlicht zijn gekomen. Zodra het virus definitief een endemische staat bereikt, wordt het tijd om het coronaherstel verder vanuit de reguliere programmalijnen en gebiedsteams op te pakken. De lange termijn effecten van deze pandemie zullen nog lang voelbaar zijn in de samenleving, maar zullen in deze fase onderdeel worden van het reguliere beleid en structurele aanpak van de gemeente. Voor die tijd zal het college uw raad informeren over resultaten van deze tweede fase van het sociaal perspectiefplan corona.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.